

Læreplan for videregående opplæring

Studieretning for formgivingsfag

Studieretningsfagene i videregående kurs I tegning, form og farge

Oslo, juni 1994

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet

Forord

Læreplanverket for videregående opplæring omfatter all opplæring under

- lov om videregående opplæring
- lov om fagopplæring i arbeidslivet

Læreplanverket består av to deler:

1. Læreplan, generell del, for grunnskole, videregående opplæring og voksenopplæring. Generell del angir overordnede mål og retningslinjer for den samlede virksomheten i grunnskolen og videregående opplæring.
2. Læreplaner for videregående opplæring.

Denne læreplanen omfatter studieretningsfagene for videregående kurs I (VKI) tegning, form og farge.

Når læreplanene for hele opplæringsløpet foreligger, vil de enkelte læreplaner bli satt sammen til én læreplan for hvert løp. Det innebærer at det må foretas enkelte justeringer i kapittel 1 og i vedlegg. I denne forbindelse vil det også bli vurdert om det er elementer i læreplanene som overlapper hverandre. Språklig gjennomgang vil bli foretatt når den endelige læreplanen foreligger. Oversikt over opplæringstilbud og annen informasjon om videregående opplæring vil bli utgitt separat.

Departementet forventer at skolene i løpet av en overgangsperiode på 5 år fra 01.08.94 har skaffet nødvendig utstyr til å kunne bruke informasjonsteknologi i opplæringen.

Denne læreplanen er midlertidig fastsatt fram til den endelige læreplan for det enkelte opplæringsløp i studieretningen foreligger.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet, 8. juni 1994.

Innhold

Kapittel 1: Generell informasjon	1
1.1 Innledning	1
1.2 Inntakskrav	2
1.3 Varighet	2
1.4 Innhold	2
1.5 Kompetanse	2
Kapittel 2: Mål og hovedmomenter	4
2.1 Felles mål for studieretningsfagene	4
2.2 Tegning	5
2.3 Form	7
2.4 Farge	9
2.5 Skrift	10
2.6 Beskrivende geometri	12
2.7 Kunst- og kulturhistorie	14
Kapittel 3: Vurdering	15
3.1 Hvorfor vurdering?	15
3.2 Hva skal vurderes?	15
3.3 Hvordan skal vurderingen skje?	15
3.4 Spesielle forhold	16
Vedlegg 1	
1.1 Fag- og timefordeling i videregående kurs I tegning, form og farge	17
1.2 Moduler i videregående kurs I tegning, form og farge	17
Vedlegg 2	
Vurdering i videregående kurs I tegning, form og farge	18

Kapittel 1: Generell informasjon

1.1 Innledning

Videregående kurs I tegning, form og farge er et ettårig kurs med et allmenndannende og kunstfaglig siktemål, og danner basis for videregående kurs II.

På videregående kurs I tegning, form og farge skal eleven utvikle sine kreative evner, evnen til visuell tenkning og evnen til å delta i problemløsning innenfor det visuelle uttrykksområdet.

Eleven skal i løpet av opplæringen ha grunnleggende kunnskap om de vanligste kunstneriske teknikker innen tegning, grafikk, maleri, tredimensjonal form, foto og informasjonsteknologi, som redskap for visuell tenkning og selvstendig skapende arbeid.

Opplæringen tar utgangspunkt i praktiske erfaringer. På denne bakgrunn skal en tverrfaglig undervisning muliggjøre en motivert tilegnelse av fagterminologi og begrepsapparat. Et relevant begrepsapparat er en forutsetning for en kontinuerlig drøfting av formalestetiske problemer.

Gjennom opplæringen trenes elevene til trygghet i skapende virksomhet og i drøftinger om kunstfaglig problemstillinger, til selvstendig arbeid og til å erfare det fruktbare i å samarbeide med andre.

Kurset tar opp holdningsspørsmål om visuelt, kreativt og kunstnerisk arbeid, og ser dette i lys av samfunnets holdninger og i lys av estetisk og filosofisk historie.

Eleven skal bevisstgjøre seg i forhold til det visuelle miljøet - fra formgivning av nærmiljøet - til arkitektur og stedsdannelse. Eleven skal lære å se og ta stilling til visuelle utsagn som vi daglig er omgitt av, og gjennom sitt arbeid utvikle forståelse for estetiske normer og verdien av natur og miljø.

Læreplanen legger vekt på hvordan dagens samfunn avspeiler den norske kulturarven, på internasjonalisering og på forståelse for verdien av dagens flerkulturelle samfunn.

Videregående kurs I tegning, form og farge danner grunnlag for videre utdanning og yrkesutøvelse innenfor f.eks. fagområder som reklame, illustrasjon, design, interiør, utstilling m.m.

Opplæringen gir også grunnlag for videregående kurs II tegning, form og farge, der kravet til generell studiekompetanse inngår. Dette vil gi elevene adgang til kunstfaglige høyskoler hvor de kan fullføre en yrkeskompetanse innenfor ulike kunstfag.

1.2 Inntakskrav

For å bli tatt inn på videregående kurs I tegning, form og farge må søkeren normalt ha bestått grunnkurs formgivingsfag eller tilsvarende. Det vises til forskrift om inntak til videregående opplæring.

1.3 Varighet

Videregående kurs I tegning, form og farge er normalt 1-årig.

1.4 Innhold

Videregående kurs I tegning, form og farge består av studieretningsfag, allmenne fag og valgfag. For nærmere detaljer vises det til vedlegg 1 om fag- og timefordeling.

Moduler

Læreplanen er delt inn i moduler for å kunne ivareta ulike grupperes behov for å bygge mindre deler av opplæringen sammen til en definert kompetanse (se vedlegg 1).

1.5 Kompetanse

Grunnlag for videre opplæring

Som hovedregel er fullført og bestått videregående kurs I grunnlag for å tegne lærekontrakt eller inntak til videregående kurs II i studieretningen. Det vises til tilbudsstrukturen for videre-gående opplæring.

Videregående kurs I på yrkesfaglige studieretninger er også grunnlag for å kunne bli tatt inn på et videregående kurs II (VKII) allmennfaglig påbygging.

Det vises til forskrift om inntak til videregående opplæring.

Fagbrev og svennebrev

For å oppnå fagbrev eller svennebrev, må det avlegges prøve i faget etter lov om fagopplæring i arbeidslivet og gjeldende forskrifter.

Annen yrkeskompetanse

For yrkeskompetanse som ikke er knyttet til fagbrev eller svennebrev, får man vitnemål etter 3-årig videregående opplæring i skole.

Dokumentert delkompetanse

Kompetansebevis gis som dokumentasjon for fullført del av et fag (en modul eller i særskilte tilfeller del av en modul).

Karakterbevis gis som dokumentasjon for bestått fag (fag som del av et kurs).

Generell studiekompetanse

Kravet til generell studiekompetanse er fullført og bestått 3-årig videregående opplæring med grunnkurs, videregående kurs I og videregående kurs II eller fagbrev/svennebrev.

Dessuten kreves det kunnskaper tilsvarende et bestemt nivå i de felles allmenne fagene:

	Årstimer	Gjennomsnitt uketimer
Norsk	523	14
Engelsk	187	5
Samfunnslære	75	2
Nyere historie	150	4
Matematikk	187	5
Naturfag	187	5
Til sammen	1309	35

Utgangspunktet for undervisningstimetallet er samlet timetall på årsbasis. Gjennomsnittlige uketimer er årstimetall dividert på 38. Jfr. arbeidstidsavtalen hvor det forutsettes at undervisningen skal legges over 190 dager fordelt på 38 uker.

De felles allmenne fagene fra grunnkurs og videregående kurs I på alle studieretninger gir delkompetanse i forhold til generell studiekompetanse.

For elever som har avsluttet fagopplæringen med fagbrev eller svennebrev eller annen yrkeskompetanse, er det mulig å få generell studiekompetanse ved å ta de resterende felles allmenne fag.

Etter grunnkurs og videregående kurs I ved en av de yrkesfaglige studieretningene kan generell studiekompetanse oppnås også gjennom et VKII allmennfaglig påbygging. Elevene må da ta de resterende felles allmenne fag og i tillegg velge studieretningsfag fra studieretning for allmenne- og økonomisk/administrative fag; til sammen minst 30 uketimer.

Kapittel 2: Mål og hovedmomenter

2.1 Felles mål for studieretningsfagene

Elevene skal

- kunne visualisere og formidle inntrykk, tanker og ideer ved hjelp av problemløsende metoder i praktisk arbeid og ved formal estetiske virkemidler
- kunne bruke et begrepsapparat i forhold til visuell problematikk og være i stand til å formulere og formidle tanker og ideer
- kunne søke og anvende informasjon og impulser fra ulike kilder
- kunne planlegge, gjennomføre og vurdere en prosess fra ide til resultat innenfor en gitt problemstilling
- ha en grunnleggende innsikt i og kunnskap om form, bildespråk, visuell kommunikasjon, og kunne sette disse inn i en helhetssammenheng
- kjenne til bildets påvirkningskraft, og vise evne til kritisk vurdering gjennom bilde- og kommunikasjonsanalyse
- kunne anvende beskrivende geometri som redskap til forståelse og beskrivelse av to- og tredimensjonal form
- ha bevissthet om de uttrykksmulighetene som ligger i bruk av ulike redskaper, teknikker og materialer
- kunne bruke foto i arbeidet
- kunne anvende skrift til forståelse av form, og kunne se skrift og tegn som selvstendig uttrykksform
- ha arbeidsdisiplin, vise selvstendighet og kritisk vurderingsevne og kunne ta ansvar for egen læring
- gjennom praktisk arbeid ha kunnskaper om materialenes anvendelsesmuligheter og uttrykkspotensiale, og kunne vise åpenhet og nysgjerrighet i møtet med nye materialer
- ha forståelse for verdien av kreativitet og estetisk virksomhet som allmenndannende faktor
- kunne bruke informasjonsteknologien og se noen av dens muligheter og begrensninger
- ha kunnskap om ulike fagmiljøer for å forstå formgivingens verdiskapende betydning i dagens samfunn

- kjenne til og ha positive holdninger til fagets etiske normer
- være i stand til å se fellestrekk med andre kunstarter i arbeid med fagene
- kunne vurdere faget i forhold til utviklingen internasjonalt
- kunne samarbeide om prosjekter og i grupper, og kunne respektere andres meninger, holdninger og kulturbakgrunn
- ha bevissthet om og forståelse for betydningen av det visuelle miljø og ha interesse og vise medansvar for utforming og bevaring av miljøet
- kunne arbeide etter ergonomiske prinsipper
- ha kunnskaper om materialer og kjemikaler som kan være til skade for miljøet og kjenne arbeidsmiljølovens bestemmelser
- kunne vedlikeholde og ta vare på verktøy og utstyr, holde orden i verksted, samarbeide og ta hensyn til andre
- ha en økologisk helhetsforståelse, og se globale sammenhenger mellom natur- og kulturgrunnet vårt
- kunne bruke erfaringer og kunnskaper tverrfaglig innen allmenn- og studieretningsfagene

2.2 Tegning

Mål 1

Elevene skal kunne observere, analysere, og beskrive volumer i rom ved å tegne

Hovedmomenter

Elevene skal

- 1a kunne oppfatte og beskrive linje, flate, rom, valør, tekstur, proporsjoner og bildeelementenes innbyrdes forhold
- 1b ha kunnskaper i praktisk arbeide med positiv og negativ form
- 1c kunne disponere tegnearket og foreta flateinndeling ut fra en grunnleggende forståelse av komposisjonsprinsipper
- 1d kunne forstå objekters indre byggverk som forutsetninger for beskrivelser av volum i rom
- 1e ha kunnskaper om menneskekroppens proporsjoner gjennom arbeid med akt- og krokistudier

- 1f kunne se og beskrive volumers posisjoner og møte i rom og masse i forhold til tyngde, balanse og likevekt ved hjelp av akt- og krokitegning
- 1g kunne beskrive form, volum og stofflighet ved hjelp av lys og skygge
- 1h kunne kjenne til ulike former for skravour og kunne anvende dette i beskrivelse av volum og formkarakter

Mål 2

Elevene skal ha innsikt i romskapende virkemidler og i grunnleggende perspektivprinsipper

Hovedmomenter

Elevene skal

- 2a ha en praktisk og teoretisk forståelse av sentralperspektivet, og kunne beskrive ulike plan i forhold til øyenhøyde
- 2b kunne anvende akser for å beskrive volumers posisjoner i rom
- 2c kunne anvende imaginære akser og plandiagram som redskap i frihåndstegning

Mål 3

Elevene skal kunne arbeide med abstraksjoner i tegning

Hovedmomenter

Elevene skal

- 3a kunne arbeide med abstraksjoner, og ut fra dette kunne avdekke karakteristiske trekk ved former
- 3b kunne avlese karakteristiske trekk ved motivet, og la helhet være overordnet detaljer
- 3c kunne identifisere formers geometriske tilhørighet og anvende denne forståelsen i arbeidet med beskrivelse av motivet

Mål 4

Elevene skal være bevisst tegningens uttrykksmuligheter

Hovedmomenter

Elevene skal

- 4a være bevisst sitt visuelle miljø, og ha forståelse for dets betydning og ha interesse og medansvar for utforming og bevaring av miljøet
- 4b kunne bruke ulike materialer, redskaper og teknikker når de tegner, og kunne vurdere dette i forhold til uttrykk
- 4c kunne anvende tegning til visuell registrering, ideskisser og bildenotater
- 4d kunne bruke tegning til drøfting av ideer og som aktivt redskap i utvikling av konsepter, og kunne bruke forskjellige tegneuttrykk i formidling av egne tanker og ideer

2.3 Form

Mål 1

Elevene skal ha kunnskap om og forståelse for den gjensidige virkningen mellom formelementer og mellom farge og form gjennom praktisk arbeid med form og komposisjon

Hovedmomenter

Elevene skal

- 1a kjenne grunnformenes karaktertrekk, og i praktisk arbeid kunne anvende denne kunnskapen på en reflektert måte i to- og tredimensjonal form
- 1b kunne arbeide med grunnprinsipper for organisering av form i betydningen sentralisert, liniært, radially, klynge og raster
- 1c kunne bruke takt, rytme og repetisjon som virkemiddel i to- og tredimensjonal form
- 1d kunne arbeide likeverdig med positiv og negativ form
- 1e kunne forstå komposisjonens betydning som overordnet i to- og tredimensjonale arbeider, og ha praktiske kunnskaper om sentrale komposisjonsbegreper i to- og tredimensjonal form
- 1f kunne lage bevisste formuttrykk ut fra egne tanker og ideer

Mål 2

Elevene skal gjennom formanalyse og praktisk arbeid ha kunnskaper om det karakteristiske i ulike formuttrykk og de skal ha et utvidet begrepsapparat

Hovedmomenter

Elevene skal

- 2a kunne vurdere formens betydning estetisk og funksjonelt gjennom analyse og praktisk arbeid
- 2b gjennom arbeid med abstraksjonsprosesser kunne avdekke og klargjøre karakteristiske trekk ved to- og tredimensjonal form
- 2c kunne analysere, forenkle og framstille stilisert form
- 2d ha et utvidet begrepsapparat om visuell form og kunne drøfte eget arbeid

Mål 3

Elevene skal ha en helhetsforståelse for sammenhengen mellom materialer, redskaper og teknikker som virkemidler i arbeid med to- og tredimensjonal form

Hovedmomenter

Elevene skal

- 3a kunne bruke de vanligste kunstneriske teknikker
- 3b ha kunnskaper om og erfaringer med anvendelses- og uttrykksmuligheter som de forskjellige materialer, redskaper og teknikker gir
- 3c ha teoretiske og praktiske kunnskap om forholdet mellom materialer, form og funksjon
- 3d kunne bruke foto i arbeid med form

Mål 4

Elevene skal ha en bevisst holdning og kritisk innstilling til form i det visuelle miljø

Hovedmomenter

Elevene skal

- 4a vise engasjement og bevissthet og kunne delta i diskusjoner om det arkitektoniske miljø
- 4b kunne vurdere kvalitet og “visuelt støynivå” i bruken av skilt og reklame som del av vårt visuelle miljø
- 4c kunne vurdere naturmiljøet som form og som betingelse for livskvaliteter

2.4 Farge

Mål 1

Elevene skal kunne arbeide med farger og ha gode kunnskaper om og erfaring med fargenes gjensidige påvirkning

Hovedmomenter

Elevene skal

- 1a gjennom praktisk arbeid ha kunnskaper om fargelærens prinsipper og teorier
- 1b kjenne til og kunne bruke de viktigste fargesystemene, Goethe, Itten og NCS-systemet, og kunne bruke entydig fagterminologi i arbeid med farger
- 1c ha kunnskaper om forholdet mellom lys og farge, og fargens romskapende virkning
- 1d ha kunnskaper om fargekomposisjoner

Mål 2

Elevene skal ha kunnskaper om hvordan forskjellige teksturer og materialeegenskaper påvirker fargen og kunne bruke dette i praktisk arbeid

Hovedmomenter

Elevene skal

- 2a ha kunnskaper om hvordan forskjellige teksturer og materialeegenskaper påvirker fargen
- 2b kunne bruke pastell, gouache, tempera, akryl og akvarell
- 2c kunne bruke informasjonsteknologi som redskap for å eksperimentere med og videreføre fargesammensetninger og erfare additive og subtraktive fargevirkninger

Mål 3

Elevene skal kunne arbeide med fargenes uttrykksmuligheter i to- og tredimensjonal form

Hovedmomenter

Elevene skal

- 3a kunne bruke farge som ekspressivt og dynamisk virkemiddel i arbeidet med å visualisere tanker og ideer

Mål 4

Elevene skal kunne vurdere fargenes virkning i det visuelle miljøet

Mål 5

Elevene skal ha kunnskaper om helse- og miljøforhold i arbeidet med ulike farger og løsemidler

Hovedmomenter

Elevene skal

- 5a ha kunnskaper om helseskadelige farger og løsemidler og kunne beskytte seg selv og andre mot virkninger av slike
- 5b kunne lese og tolke datablad for kjemiske stoffer
- 5c kunne bruke, oppbevare og kvitte seg med farger og løsemidler på en skånsom måte for miljøet

2.5 Skrift

Mål 1

Elevene skal ha grunnleggende kunnskaper om skrift og om skrivekunstens historie

Hovedmomenter

Elevene skal

- 1a ha kjennskap til grunnleggende terminologi og begreper innen skriftforming
- 1b ha kjennskap til de viktigste trekkene i skriftens historie

Mål 2

Elevene skal kunne bruke skrift som redskap for forståelse av form

Hovedmomenter

Elevene skal

- 2a ha kunnskaper om utformingen av de klassiske bokstavene gjennom arbeid med proposjonering og positiv og negativ form

- 2b kunne bruke kalligrafi og ha praktisk formforståelse som omfatter rytmikk, flate oppdelinger og kontrastvirkninger
- 2c ha basiskunnskaper om skrift som komposisjon og kunne oppnå et jevnt og helhetlig skriftbilde
- 2d kunne bruke og eksperimentere med de vanligste kontrastformene som form, størrelse, valør og farge

Mål 3

Elevene skal ha kunnskaper om forholdet mellom redskap, materiale og teknikk og kunne bruke dette

Hovedmomenter

Elevene skal

- 3a ha kunnskaper om hvordan forskjellige redskaper påvirker skriftens formkarakter
- 3b kunne vurdere, velge og bruke forskjellige papirkvaliteter og teknikker
- 3c kunne bruke informasjonsteknologi som hjelpemiddel i arbeid med skrift

Mål 4

Elevene skal kunne bruke skrift som visuelt uttrykksmiddel

Hovedmomenter

Elevene skal

- 4a kunne arbeide med helhetlige skriftbilder som visuelt uttrykk
- 4b ha grunnleggende kunnskap om skrift som kommunikasjonsmiddel
- 4c kunne vurdere skrift som en del av det visuelle miljøet

2.6 Beskrivende geometri

Mål 1

Elevene skal ha kunnskaper om de geometriske grunnformene i plan og rom

Hovedmomenter

Elevene skal

- 1a kunne bruke relevante arbeidsredskaper som passer, linjal m.m. for framstilling av nøyaktige plangeometriske tegninger
- 1b ha grunnleggende kjennskap til plangeometri og skal ved frihåndstegning kunne beskrive grunnformer i plan, deres lovmessigheter og egenskaper
- 1c ved frihåndstegning kunne beskrive de geometriske grunnformene i rom og kunne gjøre rede for lovmessigheter og egenskaper
- 1d ved frihåndstegning kunne beskrive prinsippene i krumme legemer og kunne beskrive de alminnelige rotasjonsprinsipper
- 1e ved frihåndstegning kunne vise hvordan et todimensjonalt bilde kan illustrere den beskrevne (gjengitte) gjenstands tredimensjonale form

Mål 2

Elevene skal kunne forstå volumers form og posisjon i rom ved å beskrive og bruke enkle prinsipper for snitt i tredimensjonal geometrisk form

Hovedmomenter

Elevene skal

- 2a ved frihåndstegning kunne bruke snittplan og hjelpeplan for å beskrive volumers form og karakter
- 2b ved frihåndstegning kunne bruke nivåkurver og profilsnitt til å beskrive volumers karakter og form
- 2c ved frihåndstegning kunne foreta deling ved halvering av skrått- og perspektivisk plan for å kunne redegjøre for forkortninger av plan og volum i rom
- 2d ved frihåndstegning kunne bruke imaginære akser og hjelpeplan til å beskrive volumers former og karakterer og posisjoner i rom

Mål 3

Elevene skal kunne bruke enkle prinsipper for projeksjon for å kunne beskrive tredimensjonal form i rom

Hovedmomenter

Elevene skal

- 3a ved frihåndstegning kunne gjøre rede for parallellprojeksjon og sentralprojeksjon til beskrivelse av tredimensjonale forhold

- 3b kunne bruke de grunnleggende begrepene plan, snitt og fasade i frihåndstegning til romforståelse og rombeskrivelse
- 3c ved frihåndstegning kunne beskrive og bruke aksionometriprinsippet til rombeskrivelse

Mål 4

Elevene skal kunne gjøre rede for de grunnleggende prinsippene for sentralperspektivet ved hjelp av frihåndstegning

Hovedmomenter

Elevene skal

- 4a ved frihåndstegning kunne gjøre rede for horisont, horisontalplan og bildeplan i forhold til øyehøyde
- 4b ved frihåndstegning kunne gjøre rede for og bruke sentralperspektiv og topunktperspektiv
- 4c kunne beskrive plan og volumer i forkortning ut fra perspektivprinsippene

Mål 5

Elevene skal anvende beskrivende geometriske elementer i praktiske tegnestudier

Hovedmomenter

Elevene skal

- 5a ved frihåndstegning kunne beskrive asymmetriske volumer og former med bevegelsesforløp og retning i rommet
- 5b ved frihåndstegning kunne identifisere geometrisk opprinnelse og tilhørighet og kunne beskrive sammensatt tredimensjonal form
- 5c ved frihåndstegning kunne foreta transparente og gjennomtegnete rombetraktninger og rombeskrivelser

2.7 Kunst- og kulturhistorie

Mål 1

Elevene skal ha innsikt i sentrale estetiske problemsstillinger, kjennskap til grunnleggende kunsthistoriske teorier, sentrale stilepoker, kunstverk og deres kulturhistoriske bakgrunn, og bruke denne kunnskapen til å forstå si egen fortid og samtid

Hovedmomenter

Elevene skal

- 1a ha grunnleggende kjennskap til norsk og europeisk kunsthistorie fra hulemaleriet til vår tid
- 1b ha kunnskap om grunnleggende områder som maleri, skulptur, arkitektur, brukskunst og formgivning i hver periode
- 1c ha grunnleggende forståelse for kunsthistorien i en kulturell, idehistorisk, samfunns-
messig og politisk sammenheng
- 1d ha kjennskap til historisk og kulturelt betinget perspektivforståelser
- 1e ha grunnleggende forståelse for kunsthistorien satt inn i en idehistorisk sammenheng
- 1f ha oversikt over hovedtrekkene i estetikkens historie fra Platon til i dag, og sette
dette i kunsthistorisk sammenheng
- 1g kjenne til sentrale kunsthistoriske begreper
- 1h kjenne til grunnleggende bildeanalyse og kunne anvende enkle tolkingsmetoder

Mål 2

Elevene skal ha visuell sans og evne til å oppleve kunst og kunne delta i debatten om utforming og bevaring av miljøet

Hovedmomenter

Elevene skal

- 2a kunne vurdere dagens formkultur i kunst-, arkitektur- og kulturhistorisk
sammenheng
- 2b ha kjennskap til sentrale kunstverk og arkitektur i nærmiljøet
- 2c kunne beskrive og formidle synsinntrykk

Kapittel 3: Vurdering

3.1 Hvorfor vurdering?

Formålet med vurdering er å sikre en nasjonal standard i opplæringen, slik at vi får et godt og likeverdig opplæringstilbud for alle. Vurdering innebærer at resultatet av opplæringen vurderes i lys av de mål som er formulert i læreplanen.

Vurderingen vil ha ulike formål, bl.a.

- å informere eleven, foresatte, lærer og opplæringssted i arbeidet fram mot et læringsmål, om hvor langt eleven er kommet i utvikling mot en kompetanse
- å veilede, motivere og utvikle eleven
- å motivere læreren til kontinuerlig å vurdere sin undervisningspraksis
- å informere samfunnet, arbeidslivet og høyere utdanningsinstitusjoner om hvilken kompetanse eleven har oppnådd

3.2 Hva skal vurderes?

- *Målene for opplæringen* slik de er fastsatt i den generelle delen av læreplanen, i de felles mål for studieretningsfagene og i mål for enkeltfag i denne læreplanen, danner utgangspunkt for vurderingen.
- Det er elevens *helhetlige kompetanse* som skal vurderes, slik den er beskrevet i opplæringens mål.
- Vurderingen av elevene skal vise *i hvilken grad* de har nådd målene i læreplanene.

3.3 Hvordan skal vurderingen skje?

Det skilles mellom to hovedtyper av vurdering:

- Vurdering underveis.
- Avsluttende vurdering.

Vurdering underveis har til hensikt å informere og motivere elever og lærere i arbeidet med å nå opplæringsmålene. Slik vurdering kan være formell eller uformell. Et nyttig hjelpemiddel i vurderingsarbeidet underveis kan være at eleven fører arbeidsbok, loggbok, dagbok e.l. knyttet til gjennomføringen av opplæringen. Formell vurdering underveis kommer til uttrykk i termin-karakterer.

Avsluttende vurdering kommer til uttrykk gjennom standpunktkarakterer og i eventuelle eksamenskarakterer.

3.4 Spesielle forhold

I løpet av skoleåret skal alle elevene gjennomføre ett eller flere prosjektarbeider. I minst ett av prosjektarbeidene skal både felles allmenne fag og studieretningsfag inngå.

Tema og problemstillinger for prosjektarbeid skal velges innenfor lærerplanens rammer.

Vedlegg 1

1.1 Fag- og timefordeling i videregående kurs I tegning, form og farge

Felles allmenne fag	Årstimer	(gjennomsnitt uketimer)
Norsk	75	2
Engelsk	75	2
Samfunnslære	75	2
Kroppsøving	75	2
Studieretningsfag		
Tegning	299	8
Form	187	5
Farge	187	5
Skrift	37	1
Beskrivende geometri	37	1
Kunst- og kulturhistorie	150	4
Valgfag	112	3
Tilsammen	1309	35

Departementet vil komme tilbake til prosentvis fordeling mellom teori og praksis.

1.2 Moduler i videregående kurs I tegning, form og farge

Fag	Moduler	Årstimer	(gjennomsnitt uketimer)
Tegning	Modul 1: Mål 1 og 2.	150	4
	Modul 2: Mål 3 og 4.	149	4
Form	Modul 3: Mål 1 og 2.	112	3
	Modul 4: Mål 3 og 4.	75	2
Farge	Modul 5: Alle mål i	187	5
Skrift	Modul 6: Alle mål i	37	1

Beskrivende geometri	Modul 7: Alle mål i	37	1
Kunst- og kulturhistorie	Modul 8: Alle mål i	150	4

Modulene innenfor hvert enkelt fag må tas i stigende rekkefølge.

Merknad til vedlegg 1

Utgangspunktet for undervisningstimetallet er samlet timetall på årsbasis (årstimer). Gjennomsnittlige uketimer er årstimetall dividert på 38. Jfr. arbeidstidsavtalen hvor det forutsettes at undervisningen skal legges over 190 dager fordelt på 38 uker.*

* Spesielt organiserte tilbud for voksne kan gjennomføres på kortere tid (komprimerte løp). For grupper eller enkeltelever som har behov for det, kan opplæringen strekkes over lengre tid.

Vedlegg 2

Vurdering i videregående kurs I tegning, form og farge.

Standpunktkarakterer

Det gis standpunktkarakterer i alle fag.
Resultat av prosjektarbeid skal inngå i standpunktkarakterene.

Eksamen

A. Generelle prinsipper:

1. Elevene kan trekkes ut til eksamen i ett eller flere fag.
2. Alle studieretningsfag og de avsluttende allmenne fag kan trekkes ut som eksamensfag.
3. Dersom en elev trekkes ut i flere enkeltfag, skal normalt ett være et allmennfag.
4. Alternativt eller i tillegg kan elevene trekkes ut til en tverrfaglig prøve.

5. Eksamensoppgavene skal som hovedregel utarbeides lokalt etter sentrale retningslinjer.
6. Eksamen sensureres lokalt i samsvar med sentrale retningslinjer.
7. Det skal være mulig å avlegge privatisteksamen i alle fag etter nærmere retningslinjer gitt av departementet.

B. Eksamen på videregående kurs I tegning, form og farge:

Studieretningsfag: Alle elevene skal opp til en tverrfaglig eksamen som dekker studieretningsfagene.

Allmenne fag: Elevene kan trekkes ut til eksamen i de avsluttende felles allmenne fag.

Eksamensform: I studieretningsfag: praktisk og skriftlig.
I felles allmenne fag: se den enkelte læreplan.

Retningslinjer for den praktiske gjennomføringen av eksamen vil bli gitt i egne skriv godkjent av departementet.